

Przedmiotowe zasady oceniania i wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie poziom podstawowy

I. W toku kształcenia nauczyciel ocenia: - wiedzę i umiejętności, które szczegółowo określone zostały w różnych dokumentach oświatowych: Podstawie programowej, Informatorze maturalnym, których zakres wyznacza realizowany program nauczania w zakresie podstawowym. Wymagana jest też wiedza z zakresu najnowszych wydarzeń społeczno-politycznych w kraju i na świecie, a także znajomość pojęć i definicji z zakresu polityki, prawa i historii; oceniany jest również stopień zaangażowania ucznia w realizację zadań przedmiotowych, w pracę na lekcji i pracę w domu.

II. Nauczyciel sprawdza wiedzę i umiejętności na podstawie: - testów zbudowanych z zadań różnorodnych typów m.in. zadań wyboru wielokrotnego, z luką, na dobieranie, prawda – fałsz, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi. Uczeń informowany jest z tygodniowym wyprzedzeniem o terminie przeprowadzenia testu i materiale rzeczowym, na którym jest on oparty. Uczeń ma możliwość uzyskania dodatkowych punktów spoza podstawy za wykonanie zadań dodatkowych, które nauczyciel zleca jako nadobowiązkowe a także za udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, itp. Uczniowi przysługuje zgłoszenie raz w okresie nieprzygotowana do zajęć (tzw. np) i zwolniony jest wtedy z bieżącej odpowiedzi ustnej lub niezapowiedzianych kartkówek z trzech ostatnich tematów lekcji.

III. Kryteria oceniania:

PZO Sprawdziany – 40p. Kartkówki tzw. prasówki – 10p. Odpowiedzi – 10p. Zadania domowe – 5p. Zeszyt 5p.

Przyporządkowanie uzyskanych przez ucznia punktów ocenom szkolnym jest następujące:

96% - i wyżej - celujący

95,99%- 85% - bardzo dobry

84,99% - 70% - dobry

69,99% - 55% - dostateczny

54,99% - 40% - dopuszczający

39,99% - 0% - niedostateczny.

IV. Szczegółowe wymagania z zakresu podstawowego obejmują:

1. Młody obywatel w urzędzie.

Uczeń: 1) wyjaśnia, jak nabywa się obywatelstwo polskie i unijne; 2) ustala, w jakim urzędzie i w jaki sposób uzyskuje się dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, jak rejestruje się motocykl i samochód; 3) podaje formalne warunki, jakie spełnić musi obywatel, by wziąć udział w wyborach; 4) uzyskuje informację publiczną na zadany temat w odpowiednim urzędzie; 5) wyjaśnia, co może zrobić obywatel, gdy nie zgadza się z decyzją urzędu; 6) sporządza urzędowy wniosek, skargę i odwołanie.

2. Prawo i sądy.

Uczeń: 1) wyjaśnia, co to jest prawo i czym różnią się normy prawne od norm religijnych, moralnych i obyczajowych; 2) wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie nie winności, nie ma winy bez prawa, nieznanostwo prawa szkodzi) i wyjaśnia konsekwencje ich łamania; 3) wymienia źródła prawa; znajduje wskazany akt prawny i interpretuje proste przepisy prawne; 4) wyjaśnia różnice między prawem cywilnym, karnym i administracyjnym; wskazuje, w jakim kodeksie można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy; 5) uzasadnia potrzebę niezależności i niezawisłości sędziów; 6) przedstawia uczestników i przebieg procesu sądowego: cywilnego i karnego; uzasadnia

znaczenie mediacji; 7) wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze, sprawcy i świadkowi przestępstwa; 8) pisze pozew w wybranej sprawie cywilnej i zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

3. Bezpieczeństwo.

Uczeń: 1) charakteryzuje najważniejsze zadania prokuratury i policji; 2) przedstawia uprawnienia policjantów i innych służb porządkowych; rozpoznaje przejawy ich naruszania; 3) nawiązuje kontakt (osobisty, telefoniczny lub mailowy) z funkcjonariuszem policji (np. dzielnicowym) i na podstawie uzyskanych informacji sporządza notatkę lub wykres dotyczący przestępczości w swojej okolicy; 4) wymienia przestępstwa, których ofiarą najczęściej padają młodzi ludzie; wie, jak można próbować ich uniknąć i przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia; 5) wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie przestępstwa (środki wychowawcze i poprawcze); 6) przedstawia przepisy prawne dotyczące sprzedaży i konsumpcji alkoholu, papierosów i narkotyków i wskazuje na konsekwencje ich łamania.

4. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej.

Uczeń: 1) wymienia prawa i obowiązki ucznia; wyszukuje gwarantujące je przepisy prawa oświatowego (np. w ustawie, statucie szkoły) oraz przepisy zawarte w innych aktach prawnych (np. w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej); 2) rozpoznaje przypadki naruszania praw ucznia i w razie potrzeby podejmuje odpowiednie kroki w celu ich ochrony; 3) omawia na wybranych przykładach zasady przyjmowania do szkół wyższych. 4) przedstawia warunki podejmowania przez młodych Polaków nauki w Unii Europejskiej oraz wyszukuje informacje na ten temat odnoszące się do wybranego państwa; 5) wyjaśnia, co wynika z wejścia Polski do strefy Schengen; zna zasady bezpiecznego podróżowania po Europie i świecie (unikanie ryzyka, postępowanie w razie kradzieży lub wypadku, możliwości uzyskania pomocy, w tym opieki zdrowotnej); 6) wyjaśnia, jakie możliwości zarabiania mają młodzi ludzie, jakie umowy mogą zawierać i jakie są zasady opodatkowania ich dochodów; 7) omawia ogólne zasady podejmowania pracy i zakładania własnych przedsiębiorstw w Unii Europejskiej (na podstawie informacji z Internetu); sporządza Europass-CV.

5. Prawa człowieka.

Uczeń: 1) przedstawia krótko historię praw człowieka i ich generacje; wymienia najważniejsze dokumenty z tym związane; 2) wymienia podstawowe prawa i wolności człowieka; wyjaśnia, co oznacza, że są one powszechne, przyrodzone i niezbywalne; 3) podaje najważniejsze postanowienia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Konwencji o Prawach Dziecka; 4) znajduje w środkach masowego przekazu (w tym w Internecie) informacje o przypadkach łamania praw człowieka na świecie; 5) bierze udział w debacie klasowej, szkolnej lub internetowej na temat wolności słowa lub innych praw i wolności; 6) wyjaśnia, na czym polegają: prawo do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych i prawa obywatela w kontaktach z mediami. 6. Ochrona praw i wolności. Uczeń: 1) przedstawia główne środki ochrony praw i wolności w Polsce; 2) opisuje sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka; pisze prostą skargę do jednego z nich (we d ł ug wzoru); 3) uzasadnia znaczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu; 4) przedstawia na przykładach działania podejmowane przez ludzi i organizacje pozarządowe broniące praw człowieka; w miarę swoich możliwości włącza się w wybrane działania (np. podpisuje apel, prowadzi zbiórkę darów); 5) rozpoznaje przejawy rasizmu, szowinizmu, antysemityzmu i ksenofobii; uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się im oraz przedstawia możliwości zaangażowania się w wybrane działania na rzecz równości i tolerancji; 6) znajduje informacje o naruszaniu praw człowieka w wybranej dziedzinie (np. prawa kobiet, prawa dziecka, wolność wyznania, prawo do edukacji, prawa humanitarne) i projektuje działania, które mogą temu zaradzić.

Zbigniew Syska